

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)

Навчально-науковий інститут фінансів,
економіки, управління та права

Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України» (Україна)

Інститут демографії та проблем якості життя
Національної академії наук України (Україна)

Херсонський навчально-науковий інститут (Україна)

Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова (Україна)

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова (Україна) Навчально-
науковий інститут «Українська інженерно-педагогічна академія» Харківського

Національного університету імені В.Н. Каразіна (Україна)

Центр міграційних досліджень Варшавського університету (Польща)

Вільнюський технічний університет імені Гедимінаса (Литва)

Університет в Нове Місто (Словенія)

Інститут інновацій «Ідея» (Латвія)

Тракійський університет (Болгарія)

СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА НАУКА: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Матеріали XIV Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції з міжнародною участю
07 листопада 2024 року

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА

Полтава 2024

цифровому середовищі, де багатоканальність сприяє підвищенню рівня лояльності та загостренню конкурентної боротьби.

6. Цифрова трансформація управлінських процесів

Цифровізація також трансформує внутрішні процеси в бізнесі: використання інтегрованих систем ERP (планування ресурсів підприємства), CRM (управління відносинами з клієнтами) та інших аналітичних інструментів може суттєво покращити ефективність прийняття бізнес-рішень. Завдяки автоматизації фінансових, кадрових та виробничих процесів, компанії здатні підвищити продуктивність, оперативніше реагувати на ринкові запити та підвищити загальну результативність. Це дає можливість краще управляти ресурсами та уникати ризиків, що пов'язані з людським фактором.

7. Зміни в моделях зайнятості та робочому середовищі

Процеси діджиталізації значно впливають на трансформацію ринку праці. Збільшення популярності віддаленої роботи разом із зростанням зацікавленості в самозайнятості зумовило появу таких нових форм трудових відносин, як гіг-економіка, де фахівці можуть надавати свої послуги незалежно від їхнього місця проживання. Сучасним компаніям варто переналаштувати внутрішні процеси та організаційні структури відповідно до нових реалій, щоб забезпечити гнучкі умови праці та максимально використовувати потенціал своїх людських ресурсів.

Отже, цифровізація економіки змінює економічні моделі, взаємодію зі споживачами, управлінські процеси та ринки праці. Ці трансформації вимагають від компаній адаптації до нових викликів і впровадження передових технологій, аби зберегти конкурентоспроможність у глобалізованому середовищі. Для цього компаніям слід оперативно реагувати на нові обставини, інтегрувати сучасні технології, забезпечувати захист даних і застосовувати гнучкі управлінські підходи, щоб залишатися актуальними у добу цифрової економіки.

УДК 339.1

Литвин В.М., студентка,
Хадарцев О.В., к.е.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

СЕРТИФІКАЦІЯ ТА ЛІЦЕНЗУВАННЯ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ

В умовах воєнного стану особливої актуальності набуває питання державного регулювання роздрібною торгівлі, зокрема процесів сертифікації та ліцензування. Це пов'язано з необхідністю забезпечення належного контролю за якістю товарів та послуг при одночасному створенні сприятливих умов для ведення бізнесу в складних економічних обставинах. Дослідження цього

питання є особливо важливим з огляду на те, що роздрібна торгівля залишається однією з найбільш динамічних галузей економіки навіть в умовах війни. Аналіз чинної нормативно-правової бази показує, що регулювання сертифікації та ліцензування роздрібною торгівлі в Україні здійснюється через комплексну систему законодавчих актів [1]. Основними документами в цій сфері слід вважати:

- Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 р. №222-VIII;

- Закон України «Про захист прав споживачів» від 12.05.1991 р. №1023-XII;

- Закон України «Про стандартизацію» від 05.06.2014 р. №1315-VII.

- Постанова КМУ «Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів» від 15.06.2006 р. №833.

Особливу увагу слід приділити змінам у процедурах ліцензування торгівлі підакцизними товарами. Згідно з Постановою КМУ №854, запроваджено додаткові вимоги до ліцензування роздрібною торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами. Ці зміни спрямовані на посилення контролю за обігом підакцизних товарів та запобігання нелегальній торгівлі [2].

Військова агресія суттєво вплинула на систему сертифікації та ліцензування в Україні. З одного боку, відбулося спрощення певних процедур: скорочено терміни розгляду документів, впроваджено електронні сервіси подання заявок, спрощено процедуру підтвердження відповідності для товарів першої необхідності. З іншого боку, посилено контроль за торгівлею стратегічно важливими товарами, запроваджено додаткові вимоги до перевірки безпеки імпортованої продукції, особливо в прифронтових регіонах. Також через бойові дії частина підприємств втратила документацію, що створює додаткові складнощі при отриманні нових дозвільних документів [3]. Водночас аналіз діяльності підприємств роздрібною торгівлі в різних регіонах України виявив наступні проблемні аспекти:

- складність отримання окремих видів дозволів в умовах переміщення бізнесу;

- необхідність додаткової верифікації документів при роботі на деокупованих територіях;

- проблеми з підтвердженням відповідності продукції через пошкодження документації.

Важливо відзначити, що в умовах воєнного стану відбулися суттєві зміни в структурі роздрібною торгівлі. За даними досліджень, частка онлайн-торгівлі значно зросла, що створює нові виклики для системи сертифікації та ліцензування. Зокрема, постає питання про адаптацію процедур контролю якості та безпеки товарів, що продаються через інтернет-магазини [2].

Для подальшого вдосконалення системи сертифікації та ліцензування в умовах війни доцільно впровадити наступні заходи:

- розширення можливостей дистанційного отримання дозвільних

документів через електронні сервіси;

- спрощення процедур підтвердження відповідності для товарів першої необхідності;

- посилення координації між контролюючими органами в питаннях верифікації документів.

Окремо слід відзначити необхідність гармонізації українського законодавства у сфері сертифікації та ліцензування з європейськими нормами, що особливо актуально в контексті євроінтеграційних процесів. Це дозволить спростити процедури визнання українських сертифікатів за кордоном та підвищити конкурентоспроможність українських товарів на європейському ринку.

Таким чином, сучасний стан сертифікації та ліцензування роздрібною торгівлі в Україні характеризується поступовою адаптацією до умов воєнного часу при збереженні базових регуляторних вимог. Спостерігається тенденція до діджиталізації процесів, спрощення процедур та підвищення їх прозорості. Водночас залишається ряд викликів, пов'язаних з необхідністю забезпечення належного контролю якості товарів та послуг в умовах військових дій.

Література

1. Сиротко М.В. Державне регулювання торговельної діяльності в Україні в контексті сучасних глобальних викликів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2023. №2(77). С. 114-120. DOI: 10.24144/2307-3322.2023.77.2.19.

2. Момот В.Є., Литвиненко О.М. Підтримка торговельної діяльності вітчизняних підприємств під час війни. *Мережевий бізнес: становлення, проблеми, інновації: матеріали XIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 27-28 квітня 2023 року).* Полтава: ПУЕТ, 2023. С. 50-53.

3. Медведєва К. Глобальні драйвери роздрібною торгівлі. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право.* 2024. №5. С. 50-67. DOI: 10.31617/3.2024(136)04.

УДК 338.2

Мехеда Я.Р., студентка,
Хадарцев О.В., к.е.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ПОДАЛЬШИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Підприємницький сектор є важливим рушієм національної економіки, особливо в умовах війни. Він забезпечує ринок і населення необхідними